

**ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕРА ТА ЇЇ РОЗВИТОК В КОНТЕКСТІ ОСВІТИ,
ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ І ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

УДК 657

Бондаренко Т.Ю.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СУЧАСНИЙ БУХГАЛТЕР: ВИМОГИ ТА РЕАЛЬНІСТЬ

Сучасна наука не дала однозначної відповіді, який момент слід вважати виникненням бухгалтерського обліку. Перші паростки обліку приховані від нас назавжди, однак, неважко уявити, що саме з розвитком людського суспільства, появою писемності і арифметики було закладено підґрунтя для обліку. Сьогодні лише одиниці бухгалтерів-практиків мають уявлення про те, наскільки давнім є облікове мистецтво.

Вважаємо, що професія бухгалтера має великий спадок і є однією з найдавніших професій. Як же змінювалися вимоги до кваліфікованого фахівця з обліку?

Бухгалтером тисячоліття до нашої ери міг стати тільки той, хто вмів писати, рахувати і чаклувати. Магія була першоосновою тодішньої облікової політики. Нею рідко займався глава племені. Вміння вселити людям віру в надприродні сили – це мистецтво бухгалтера-чаклуна. Вважали, що «бухгалтер», який володіє відповідною кваліфікацією, може впливати навіть на природу. Якщо він погано виконує свої обов'язки, у результаті чого виникають землетруси, пожежі, повені, посухи, епідемії, то це прямий наслідок недбальства, ліні та некваліфіковано виконуваної роботи. Із цього випливали санкції, які застосовували до «бухгалтерів»: биття різками; садження на ланцюг; зняття з роботи і вища міра покарання.

4000 років до н. е. в управлінні фараона Менаса існував особливий клас урядовців – писарі, які робили на згортках записи про склад господарства фараона. Писарем мав право бути той, хто закінчив спеціальну школу підготовки писарів, якою керували жерці. Писарі були одним з найповажніших класів чиновництва, отримували високу заробітну плату, супроводжували фараонів у всіх військових походах і вели облік як військової здобичі, так і врожаю. Якщо звіти спеціальна комісія визнавала незадовільними, то писаря могли побити.

На посаду бухгалтера в Древньому Римі прагнули потрапити люди з неординарними здібностями. Так, відомо, що великий Горацій один час служив рахівником і навіть закінчив школу з «комерційним ухилом». Професія рахівника користувалася величезною повагою.

Будь-яка професія під впливом часу знаходиться в постійному розвитку, облікова – не виняток. Протягом багатьох десятиріч головним завданням бухгалтерського обліку було забезпечення збереження «соціалістичної

власності». Бухгалтер офіційно розглядався як державний контролер. В сучасних економічних умовах значення бухгалтерської служби та облікової інформації помітно зросло. Крім того, бухгалтер, сьогодні, повинен бути не тільки економістом, але і юристом. Уся його діяльність регламентується тими або іншими нормативними документами, сукупність вимог яких дозволяє говорити про бухгалтерське право.

Сучасний бухгалтер займається не тільки веденням рахунків, але й здійснює широку діяльність, яка включає планування і прийняття управлінських рішень, контроль і привернення уваги керівництва до порушень, оцінку, аналіз діяльності та аудит. Крім того, бухгалтер повинен задовольнити потреби користувачів облікової інформації як зовнішніх, так і внутрішніх.

На сьогоднішній день, щоб отримати гідну роботу, спеціалісту з бухгалтерського обліку просто недостатньо мати відповідну вищу освіту та досвід роботи. Сучасний бухгалтер має постійно змінювати, розширювати і удосконалювати нові види спеціалізацій бухгалтерської професії, підвищувати свій професійний рівень, відповідати іміджу ділової презентабельної людини, дотримуватися етичного та морального принципів, за вимогами часу підвищувати професійну кваліфікацію за сучасними стандартами Міжнародної федерації бухгалтерів.

Міжнародні стандарти освіти (МСО) висувають нові вимоги до професії. Так, у Вступі до МСО зазначено: «Професійні бухгалтери дедалі частіше повинні бути технічними експортерами, які мають блискучі комунікативні навички і здатні відповідати вимогам щодо інформації та складання звітності, які висуває нова економіка, що ґрунтується на знаннях».

Ринку бухгалтерських послуг притаманні такі ж проблеми, як і ринковому господарству країни в цілому. У розподілі попиту і пропозиції становище є стихійним і нерівномірним. В таких умовах фірмам досить важко знайти необхідні та кваліфіковані кадри, бухгалтерам не менш важко знайти роботу, яка б відповідала їх прагненням, як щодо оплати праці, так і щодо інших умов діяльності.

У сучасних умовах бухгалтер є виробником дуже важливого продукту – звітної інформації (податкової, фінансової, статистичної, управлінської). У цього продукту є чимало споживачів (власники, інвестори, кредитори, аналітики, податкові органи, менеджери, співробітники тощо), котрі, як і належить споживачам, зацікавлені в його високій якості. Висока якість, у свою чергу, вимагає високої кваліфікації виробника та використання сучасної технології.

Отже, сучасний бухгалтер має бути високоосвіченою, компетентною людиною, з кваліфікацією, яка відповідає вимогам професії, суспільства, часу; бути яскравою, неординарною і всебічно розвиненою особистістю, що постійно удосконалює свій професійний рівень; сучасний бухгалтер – це комунікабельний, здатний до продуктивного ділового спілкування спеціаліст, який розбирається в питаннях, що більшості людей здаються «китайською грамотою», чимось недосяжним, і водночас бути спокійною, розсудливою, виваженою людиною.

Вимоги, висунуті до облікової професії, досить високі.